

# SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

**Čuvajte Jugoslaviju!**

Izlazi svakog petka ♦ Godišnja pretplata 50 din ♦ Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 ♦ Telefon uredništva 30-866 i 26-516, uprave 30-866 ♦ Račun Poštanske štedionice br. 57.686 ♦ Oglasi po ceniku ♦ Rukopisi se ne vraćaju ♦

Beograd, 12 februar 1937

God. VIII ♦ Broj 3

## Akcija Saveza S. K. J. za izgradnju Nacionalnog parka i Sokolskog stadiona u Beogradu

Na sednici Izvršnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, koja je održana u petak dne 12 o. m. u prostorijama Saveza SKJ u Beogradu, a koja je bila posvećena pitanju izgradnje Nacionalnog parka i stalnog Sokolskog sletišta u Beogradu, donesen je sledeći zaključak:

1) da se prihvata predlog inženjera brata Koste Petrovića, da se pristupi izgradnji Nacionalnog parka u Beogradu, a u duhu predloga iznetih u brošuri „Sokolski stadon u Beogradu (izdanje Prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije);

2) da se Nacionalni park izgradi na prostoru koji obuhvata Kalemegdan, Donji i Gornji grad i veliko Ratno ostrvo;

da se izgradnja Nacionalnog parka odmah započne s podizanjem stalnog Sokolskog sletišta, na kome će se 1941 godine održati svesokolski slet;

3) da Starešinstvo Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije sazove konferenciju svih zainteresovanih faktora o ovom pitanju, i da umoli da ovaj izvole prisustvovati g. Predsednik Kraljevske vlade, g. Predsednik Beogradske opštine, g. Predsednik Senata, g. Predsednik Narodne skupštine, g. Ministar za fizičko vaspitanje, g. Ministar finansija, g. Ministar vojske i mornarice, g. Ministar prosvete, g. Ministar građevina, g. Ministar socijalne politike i narodnog zdravlja, g. Ministar saobraćaja, Inspektorat zemaljske odbrane i Savez sportskih saveza;

4) da se u Savezu SKJ odmah obrazuje posebni odbor eksperata za ovo pitanje, a u koji ulaze: brat inž. Kosta Petrović, brat inž. Radule Radulović i načelnik Saveza SKJ brat dr. Alfred Pihler, koji će za tu konferenciju pripremiti materijal i biti referenti Saveza SKJ o ovom pitanju.

## Sednica Saveza slovenskog Sokolstva

Dne 7. o. m. održana je u Tirševom domu u Pragu sednica Saveza slovenskog Sokolstva, kojoj su učestvovali predstavnici svih nacionalnih sokolskih saveza udruženih u Savez slovenskog Sokolstva. Bugarske Junake zastupao je zam. načelnika brat J. Bureš, češkoslovačko Sokolstvo: starešina brat dr. Bukovski, zamenik starešine brat Truhlarž, načelnik brat dr. Klinger, načelnica sestra Provanzlikova, prosvetar brat Krejči i brat Kepl; poljsko Sokolstvo starešina brat Arciševski i član uprave brat Boguslavski, a Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije: I zamenik starešine brat Gangl, načelnik brat dr. Pihler i načelnica sestra Skalarjeva.

Sednicu je otvorio starešina SSS brat dr. Bukovski, koji je toplo pozdravivši svu braću i sestre, podneo svoj izveštaj, u kome je među ostalim izneo, da je osvedočen, da će se i braća ruski Sokoli sporazumeti i ponovo stvoriti jedan jedinstveni sokolski savez, koji će, razume se, opet biti primljen u Savez SS. Ruski Sokoli iz svih zemalja održaće u julu 1937 g. sabor, te će tom prilikom urediti sva svoja organizacijska pitanja. Dalje je starešina brat dr. Bukovski s radošću spomenuo svoj put po Jugoslaviji. Zatim je istakao da treba u buduću svu pozornost posvetiti radu braće bugarskih Junaka, kako bi im se omogućilo, da što brže prihvate sve ono što im je potrebno za uspešan sokolski rad. Baš sada, kad su oni na prelazu iz dosadašnjeg radnog programa na sokolske metode vaspitanja, najviše im je potrebna što izdašnija pomoć u njihovom radu. Dalje je starešina brat dr. Bukovski izrazio iskrenu želju, da bi dobri odnosi koji vladaju između češkoslovačkog i poljskog Sokolstva poslužili kao primer i za poboljšanje opštih odnosa između oba bratska naroda. Sokolstvo je bilo uvek

onaj faktor, koji je narodima pokazivao pravi put miru, bratskom poštovanju i ljubavi.

Posle govora br. starešine govorili su predstavnici poljskog i jugoslovenskog Sokolstva i bugarskih Junaka.

Zatim je podneo svoj izveštaj načelnik Saveza SS. brat dr. Miroslav Klinger, koji je između ostalog izneo, da je načelnništvo SSS održalo svoju sednicu 5 i 6 o. m. u Pragu, na kojoj su bili zastupljeni svi savezi osim braće Poljaka, koji su se ispričali. Iznosi sastav novog načelnništva Saveza SS., koje sačinjavaju: načelnik: brat dr. M. Klinger; zamenici: braća: I dr. A. Pihler, II nač. Saveza poljskog Sokolstva, i III Genev; načelnica: s. Skalarjeva; zamenice, sestre: Provanjikova, Zalevska, Dobrava; tajnik br. Bohumil Havel.

Dalje je načelnništvo Saveza SS. zaključilo, da će svake godine raspisati prvenstvene smučarske utakmice Saveza SS, i to za članove i članice. Takmičenja će se držati svake godine na području drugog saveza. Na ovim takmičenjima svaki savez može da bude zastupljen samo s jednom vrstom članova i s jednom vrstom članica, i to tako, da će vrsta imati najviše 9 takmičara i 2 zamenika, a vrsta članica 6 takmičarki i 2 zamenice. Za ova smučarska takmičenja primljen je novi pravilnik.

Takmičenja za prvenstvo SSS u igrama (odbojci) biće početkom oktobra tekuće godine u Sofiji. Potrebno je nadalje, da se savezi izjave, da li bi bilo moguće prirediti utakmice u klasičnom peteroboju za članove i članice. Svaki savez imao bi da postavi vrstu od 6 takmičara i 1 zamenika, odnosno 4 takmičarki i 3 zamenice. Kao datum ove priredbe, koja bi se ove godine održala u Češkoslovačkoj, dolazi u obzir mesec septembar.

Načelnništvo je dalje raspravljalo o svečanosti i radnom kroju Sokola. ČOS neće menjati svečani krov za članove, a Savez SKJ nastojao je rešiti to pitanje u dogovoru sa ČOS. Što se tiče ženskog svečanog kroja, zaključeno je, da za češkoslovačke i jugoslovenske Sokolice bude što sličniji. Bugarski Junaci ne nameravaju menjati svoj krov.

Dne 6. o. m. načelnništvo je raspravljalo i o radu Međunarodnog gimnastičkog saveza i Sokolstva. Za međunarodne utakmice članova vežbe su već spremne za štampu, a za članice još nisu definitivno određene. Načelnništvo će nadalje u tekućoj godini poraditi da se postigne što bolja izvežbanost takmičara u svim granama, koje su propisane za međunarodno takmičenje prilikom X svesokolskog sleta 1938 g. u Pragu. ČOS pak izdavaće na francuskom jeziku naročiti list koji će izveštavati o pripremama za spomenuta takmičenja kao i o svim pripremama za slet uopšte.

Među pojedinim savezima, članovima SSS, ima da se priredi više međusaveznih takmičenja u slobodnim sastavima. U tu svrhu prirediće ČOS i Savez SKJ zajednički tečaj za sudije međusaveznih utakmica, koje će se održavati u Jugoslaviji. Takmičenja članova i članica u slobodnim sastavima za međunarodna takmičenja održaće se ove godine na jesen u Pragu. Primljen je zatim predlog brata dra Pihlera, da svaki savez pošalje svog načelnika i načelnicu na radni zbor župskih načelnika i načelnica SKJ u Splitu početkom jula o. g. Tom prilikom održaće se i tečaj za međunarodne suce.

Navodi zatim sledeće priredbe, koje će se održati u toku ove godine; slet župe Beograd, zajedno s takmičenjima SKJ za Kraljev mač; bugarski Junaci prirediće 8 župskih sletova i akademiju

## Pozdravni telegram starešine brata dra Bukovskog

Nakon skoro desetodnevnog boravka koji je proveo na putu po našoj zemlji u poseti našem Sokolstvu, brat dr. Stanislav Bukovski, starešina Češkoslovačke obće sokolske i Saveza slovenskog Sokolstva, uputio je iz Maribora pri svome povratku u Prag Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije sledeći pozdravni telegram:

Napuštajući vašu lepu domovinu, upućujem svoj braći i sestrama po čitavoj Jugoslaviji bratske pozdrave i iskrenu zahvalnost za bratski doček prilikom moga puta s bratom Keplom.

Molim ujedno da budete tumači moje blagodarnosti i svim državnim, vojnim i samoupravnim faktorima, koji su moju posetu pratili s toliko pažnje.

Želim bratskoj zemlji, bratskom jugoslovenskom narodu i Sokolstvu najlepší napredak i razvitak, na radost sviju nas i na dobrobit svega Slovenstva!

Na zdar!

Dr. Bukovski



Sa sednice Saveza slovenskog Sokolstva u Pragu dne 7 o. m.

u Beogradu, a poljsko Sokolstvo održaće svoj savezni slet u Katovicama.

Raspravljano je također i o X svesokolskom sletu u Pragu, te je zaključeno da svi savezi nastoje, da bude što veće učestvovanje članstva na sletskim telovežbačkim priredbama, i dalje da svaki savez priredi svoju posebnu tačku.

Posle načelnika podneli su svoje izveštaje tajnik br. Kepl i blagajnik br. Truhlarž.

Posle toga govorio je o radu poljskog Sokolstva i pripremama za VII svepoljski slet starešina brat Arciševski i na kraju objasnio, da se je pokroviteljstva sleta primio poljski maršal Ridz-Smigli. Starešina brat Arciševski pozvao je predsedništvo Saveza slovenskog Sokolstva na ovaj slet.

Predstavljajući starešina brat dr. Bukovski izneo je nakon toga značenje X svesokolskog sleta za čitavo Sokolstvo i u ime COS pozvao svu slovensku braću na taj slet.

Konačno povedena je reč i o slovenskom sokolskoj školi, te je zaključeno, da će se ova škola održati u 1938 g., pre ili posle sleta. Dalje je zaključeno, da se pojedinim savezima dostavi na raspravljanje i tiskanje predlog o pojačavanju slovenske sokolske štampe. Isto tako primljen je i referat prosvetara. COS br. Krejčija u pogledu prosvetnog rada u pojedinim savezima s obzirom na razna pitanja kao n. pr.: o staranju za idejno vaspitanje novoga članstva, o tome da mora sve mlađe članstvo vežbati, o raznim savezima zajedničkim priredbama prigodom državnih praznika bratskih država i raznih značajnih jubileja, o održavanju slovenskih večeri po većim sokolskim društvima, o tečajevima za slovenske jezike, i o potrebi jedne propagandne brošure o Sokolstvu u svim slovenskim jezicima i tako dalje.

Time je sednica bila zaključena.

## Finansijski odbor izglasao je budžet Ministarstva fizičkog vaspitanja

*Amandman o izgradnji reprezentativnog Stadiona Nj. Vel. Kralja Petra II u Beogradu*

Na sednici Finansijskog odbora od 11 o. m. pretresan je budžet Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda. Dajući ekspozit svoga resora, ministar dr. Josip Rogić istakao je, da je Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda za vreme od kada je osnovano izradilo nekoliko zakona koji su bili predloženi Narodnom predstavništvu, i to: Zakon o obaveznom telesnom vaspitanju, Zakon o vatrogastvu, Zakon o podizanju domova, kao i potrebne pravilnike u vezi s ovim zakonima. Pored toga Ministarstvo je potpomagalo sve naše sportske ustanove i Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, kao i sve naše reprezentativne nastupe u inostranstvu. Nadalje je ministar konstatovao, da do sada niti naša javnost a niti naši merodavni faktori nisu ukazivali dovoljnu pažnju ni pokazivali dovoljno shvatanja prema velikim i važnim zadacima ovoga Ministarstva. U vezi s time ističe takođe, da iako je ovo Ministarstvo još mlado, da je ono pored svih teškoća pokazalo dosta rezultata. Obrazlažući zadatke svoga Ministarstva ministar dr. Rogić rekao je sledeće:

— Rad ovog Ministarstva može da se obeleži u dva pravca. Prvo potpomaganje privatne inicijative u svim našim sportskim organizacijama, potpomaganje Sokolstva kao i vatrogastva, koje organizacije imaju svoj posebni zakon.

Drugi pravač rada ovog Ministarstva bio bi izvršavanje zakona o obaveznom telesnom vaspitanju. Ovaj zakon već postoji kod nas od 1934 godine, ali iako je donesena i uredba o izvršenju ovoga zakona, ipak vrlo se malo do sada radilo na tome da se ovaj zakon sprovede u delo. Zaporeke tome su, uglavnom, materijalne prirode. Ovaj zakon predviđa nastavu telesnog vaspitanja u prazničnim tečajevima, koji se imaju održavati u celoj zemlji i to u svima varošima, varošicama i seoskim opštinama. Kao takav ovaj zakon iziskuje i mnogo materijalnih sredstava, jer obavezuje sve naše seoske opštine da iz svojih sredstava nabave kako pogodno vežbalište za održavanje nastave, tako i plaćanje nastavnika u tim prazničnim tečajevima. Poznajući teško finansisko stanje naših seoskih opština, nije se moglo u tom pogledu poći napred, tako da su naredbe zakonodavca u tom pogledu ostale mrtvo slovo na hartiji. Izuzetak čine pojedini naši gradovi kao Beograd, Zagreb, Ljubljana i Skoplje, jer se u tom pogledu pokazao priličan napredak i pomenute gradske opštine iz svojih vlastitih sredstava održavaju redovno praznične tečajeve sa našom vanškolskom omladinom od 14 do 20 godina starosti.

Ne treba, mislim, da ističem naročito važnost ovog zakona, jer držim da smo svi složni u tome da sa našom omladinom koja se nalazi van škole treba i mora da se nešto učini korisnoga, kako u njihovom sopstvenom interesu, a tako i u interesu same nacije i države. Ne smemo dozvoliti da ta

naša omladina koja se rekrutira većinom iz seljačkog, malovaroškog i zanatliškog stanovništva u svojim slobodnim časovima besciljno luta ili pada pod uticaj loših i destruktivnih elemenata ulice, već moramo toj omladini putem tečajeva, u kojima će se osim vršenja čisto telesne nastave održavati korisna i poučna predavanja, stvoriti preduslove za zdravi, normalni, telesni, moralni i nacionalni razvitak.

Amandman kojim se traži produženje odredbe § 97 sadašnjeg Finansijskog zakona, i kojim se traži 2.000.000 dinara za izvršenje Zakona o obaveznom telesnom vaspitanju, jest neophodno potreban u sastavu ovog budžeta, jer na taj način stvorio se potreban nastavnički kadar za izvođenje obaveznog telesnog vaspitanja. Što se tiče pak, amandmana za osnivanje škole za telesno vaspitanje, kojim se traži suma od 750.000 dinara, radi obrazloženja istog čast mi je navesti samo ovu činjenicu: među svim evropskim zemljama jedino su Jugoslavija i Albanija koje nemaju školu za telesno vaspitanje.

Nadalje je Ministar dr. Rogić istakao, da Ministarstvo već dve godine nastoji da dode do ostvarenja škole za fizičko vaspitanje i d. ž. da mnogi važni razlozi namiču potrebu da se to pitanje već jednom zaista i reši.

Zatim ministar dr. Rogić podnosi sledeći amandman o podizanju velikog reprezentativnog Stadiona Kralja Petra II u Beogradu:

„Na dan 1 aprila 1937 godine osniva se kod Državne hipotekarne banke u Beogradu Fond za izgradnju državnog reprezentativnog stadiona u Beogradu, pod imenom: „Stadion Njegovog Veličanstva Kralja Petra II“. Ovim Fondom upravlja ministar fizičkog vaspitanja naroda. Gradsko poglavstvo grada Beograda ustupice Ministarstvu fizičkog vaspitanja naroda pogodno zemljište na kome se ima izgraditi stadion. Ovlašćuje se ministar finansijski da iz budžetskih rezervnih kredita za budžetsku 1937/38 uplati u Fond kod Državne hipotekarne banke sumu od dinara 5.000.000 kao prvu ratu za ostvarenje izgradnje stadiona. Ministarski savet na predlog ministra fizičkog vaspitanja naroda priprema Uredbu sa zakonskom snagom o približavanju i uplaćivanju materijalnih sredstava u Fond, rukovanu sa istim, kao i o izgradnji i o upravi sa stadionom. Beograd kao prestonica naše države nema nikakvog stadiona za održavanje velikih sokolskih i sportskih priredaba, zemaljskih, balkanskih, sveslovenskih, kao i internacionalnih.

U Beogradu je održan godine 1930 svesokolski slet, kojim je prilikom sagrađen stadion, koji je stajao osam milijuna dinara. Posle sleta kroz 15 dana grada sletista je bila prodana i od njega nema više ni pomena. To je jedinstven primer neracionalnog ga-

zovanja. Ministarstvo fizičkog vaspitanja uspeo je u tome pogledu da se svi stadioni koji se podižu za sokolske sletove održavaju kao stalni. Tako imamo stadion podignut za sokolski slet u Zagrebu 1934, koji je danas jedan od najvećih objekata te vrste na Balkanu.

Ali najvažnije po našu državu i naciju jeste činjenica, da će Njegovog Veličanstvo Kralj Petar II postati punoletan 1941 godine u toku koje će biti priredene velike svečanosti u čast Njegovog punoletstva, a predviđa se i svesokolski slet u okviru tih svečanosti. Za takvu jednu svečanost se mora izgraditi stadion koji će služiti i Sokolstvu i ostalim priredbama sportskim i biti sponosoban da primi velike mase naroda. On se mora izgraditi kao stalni stadion koji će docnije posle njegovog otvaranja služiti za sve svrhe tih vrsti priredaba pa i održavanju olimpijskih igara.

Obzirom na tu veliku važnost rada područnog mi Ministarstva, spremio sam i predlog o njegovoj reorganizaciji i o upravi telesnog vaspitanja. Mišljenje je, da organizacija Ministarstva treba da bude postavljena na stručnu podlogu, a ne kao što je bila do sada. Najzad smatram potrebnim da u pogledu pravilnog razvitka sportskih ustanova predložim zakonske odredbe,

## Da li se ukida Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda

Stampa je izvestila prošlih dana o amandmanu koji je predložio predsednik Finansijskog odbora, kojim se ukida Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda, a osniva novo ministarstvo propagande kao i ministarstvo vera.

Povodom toga, a posle ekspozit u Finansijskom odboru o budžetu Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda, odgovarajući na pojedine primedbe ko-

je su u projektu, a koje će Ministarstvu davati pravo ingerencije u njihov rad.

Poštujući privatnu inicijativu, veliki rad i preduzimljivost naših sportskih ustanova oko našeg telesnog vaspitanja, nikada mi nije bila namera, da se Ministarstvo meša u autonomiju naših sportskih društava. Nikada nije bila izražena želja za nekom krutom centralizacijom, već naprotiv svrha samog projekta zakona je u tome, da se iskorišti koncentracija čitavog rada oko telesnog vaspitanja omladine i da se koristi saradnja i koordinacija rada između Ministarstva i postojećih sportskih ustanova.

Na koncu svoga ekspozit Ministar dr. Rogić rekao je sledeće:

— Nikakva težnja za nekom etatizacijom ili dirigovanom sportskom politikom nije vodila ovo Ministarstvo prilikom stvaranja novog zakona, već jedino želja za postignućem onih idealnih ciljeva našeg nacionalnog vaspitanja omladine, a to jest, zdrava omladina, viteška, snažna, moralno čvrsta, nacionalno svesna, a to je ujedno najjači temelj na kome treba da se zida budućnost naše domovine.

Posle diskusije o ekspozitu ministra dr. Rogića Finansijski odbor izglasao je budžet Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda.

### Predlog Zakona o upravi telesnog vaspitanja

## Konferencija zainteresovanih organizacija u Ministarstvu za fizičko vaspitanje naroda

„Ovaj zakon nije za Sokole“ — izjavio je predstavnik Saveza S. K. J. brat dr. Oton Gavrančić

U nedelju dne 7 o. m. održana je u Ministarstvu za fizičko vaspitanje naroda konferencija predstavnika telesnovaspitnih i sportskih organizacija u državi, koju je povodom predloga zakona o upravi telesnog vaspitanja sazvao ministar fizičkog vaspitanja naroda brat dr. Josip Rogić, i na kojoj se je imalo da čuje mišljenje svih zainteresovanih organizacija o ovome zakonskom predlogu.

U prisustvu načelnika Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda g. Milivoja Vuk Aračića, predstavnika svih 19 zainteresovanih saveza u državi, većeg broja prijatelja sporta i predstavnika štampe, konferenciju je otvorio i predavao joj ministar za fizičko vaspitanje naroda dr. Josip Rogić.

Otvarajući konferenciju i pozdravivši sve prisutne, ministar dr. Rogić rekao je u svom govoru da je želeo da povodom predloga zakona o upravi telesnog vaspitanja sasluša mišljenje predstavnika svih saveza, jer Ministarstvo za fizičko vaspitanje naroda nije nikada preduzimalo neke važnije korake na području telesnog vaspitanja i sporta a da prethodno nije konzultovalo sve zainteresovane saveze. Ministarstvo ne želi dirigovano i fašizirano telesno vaspitanje, već je želja Ministarstva da u zajedničkom sporazumu pokaže stvarni rad i rezultate u svima granama telesnog vaspitanja. I zbog toga, kad Ministarstvo pomaže sve organizacije telesnog vaspitanja i sporta, ne treba to shvatiti kao stvar čisto birokratsku i samo oficijelnu, nego u smislu da to Ministarstvo čini s puno ljubavi i težnje za što boljim uspehom telesnog vaspitanja i sporta u našoj zemlji.

U smislu ovoga donet je i nacrt predloga zakona o upravi telesnog vaspitanja, koji je poslat svima savezima na mišljenje. Ministarstvo za fizičko vaspitanje naroda ne može naime da ostane samo spoljni, pasivni posmatrač

razvoja i prilika našeg telesnog vaspitanja i sporta. Ministarstvo treba u svakom pogledu da ima stanovitu ingerenciju da može da interveniše, i to iz nikakvih drugih pobuda, već iz pobuda za napretkom našeg telesnog vaspitanja i sporta, kao i iz nacionalnih i državnih interesa. Treba stoga naći granicu između privatne inicijative i ingerencije države, da bi se tako bolje koristilo stvari.

U diskusiji, koja se zatim razvila, uzeli su učešća svi predstavnici, koji su se uglavnom izjasnili protiv predloženog nacrtu predloga zakona o upravi telesnog vaspitanja, a koji bi u stvari značio dokidanje privatne inicijative.

Kao prvi, koji je uzeo reč u diskusiji bio je brat Hrvoje Macanović, delegat Saveza sportskih saveza, koji je izjavio, da projekat doduše predviđa neke dobre stvari za sport, kao povlastice za vožnju železnicom, učešće srednjoškola u sportskim i telesnovaspitnim udruženjima, smanjenje taksa na sportske priredbe i t. d., ali da s druge strane uoduzima sportu i telesnom vaspitanju opšte autonomiju i potpunu slobodu rada. Po predloženom se projektu nadalje može desiti, da izgubimo sve ono što imamo, a da ništa ne dobijemo od onoga što se predviđa, jer ono što bi trebali dobiti, nije samo ovisno od Ministarstva za fizičko vaspitanje, već također i od drugih ministarstava. Brat Macanović dalje govori, da se baš ovim zakonom kad bi se primio, može da uvuče u sport i telesno vaspitanje politika, ako na čelo Ministarstva dođe jedan partizanski ministar. Kikuje zatim paragraf nacrtu zakonskog predloga, po kojemu bi Ministarstvo imalo pravo da u stanovitim slučajevima pomeni upravu, raspolaže imovinom i samo preuzme funkciju odnosno organizacije. Gledajući pak realno na stanje stvari, on ne vidi mogućnost, da bi

se projekat ovoga zakona, kad bi se primio, mogao u praksi da uspešno primeni, a to iz mnogih razloga, a pogotovo s toga, jer Ministarstvo danas nema svoje izvršne organe. Jedini njegov izvršni organ je privatna inicijativa. Danas Ministarstvo ne raspolaže s dovoljnim brojem stručnih sila, s kojima bi uopšte moglo garantovati mogućnost primene zakona, onako kako se taj predviđa.

Pretstavnik Jugoslovenskog nogometnog Saveza, g. Hadži, kritikuje u podužem govoru projekat zakona i predlaže na kraju, da se ovaj projekat kao celina ne prihvati, nego da se u sporazumu sa svima sportskim savezima izradi drugi nacrt i da se tada komparativnim proučavanjem dođe do zaključaka koji bi najbolje koristili našem sportu.

Posle dra Pretmara, delegata Saveza planinskih društava koji je također kritikovao ovaj projekat, uzeo je reč brat dr. Oton Gavrančić, predstavnik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

— „Ovaj projekat ni u kom slučaju ne bi se mogao odnositi i na Sokolstvo” — rekao je brat dr. Gavrančić, predstavnik Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, izjavivši želju da se ovaj zakon ne odnosi na Sokolstvo, jer ono ima specijalni zakon po kome živi. O samom zakonu veli da se opširno raspravljalo i pronašlo da isti nije dovoljno doteran. On stoji na dve noge: na privatnoj inicijativi i etatnom sportu. Brat dr. Gavrančić je stoga mišljenja da se ovaj zakon vrati ili da se sportskim savezima da i oni izrade jedan projekat, ili pak da se u samom Ministarstvu izradi drugi zakon, pogotovu što je i g. Ministar istakao da podneti zakon nije savršen nego samo projekat. Votrogasci ne bi trebalo da spadaju pod Ministarstvo za fizičko vaspitanje.

Što se tiče pitanja Olimpijskog odbora, koji je također kamen spoticanja u novom zakonu, brat dr. Gavrančić veli da može da razume zašto je Ministarstvo tako učinilo kao i razloge koji su ga rukovodili da do toga dođe. Ministarstvo je videlo, da nije u prošloj godini bilo sve kako treba. Ali u internacionalnim pravilima istaknuto je da se mora da nađe saglasnost između internacionalnog odbora i domaćih Saveza, o čemu pak projekat ne vodi računa. Ako bi se ovaj projekat ovde ozakonilo, u internacionalnom svetu ne bi se mogao održati radi propisa int. olimp. pravila. Ako nešto nije ranije valjalo u radu Petra ili Pavla trebalo je smeniti Petra ili Pavla, a pogrešno je praviti radi toga pravila koji će celu instituciju postaviti na druge noge. Inače se slaže sa predlogom koji je podneo g. Hadži.

U daljnjem toku diskusije uzeli su učesća gg. Dobrin, Nedeljković, dr. Mlinarić, dr. Čop, dr. Živković, inž. Obućina-Petrović, dr. Marušić, i dr. Popović. Svi su oni bili protiv predložene zakona, podvlačeći da isti sasvim izoluje privatnu inicijativu. Na predlog dr. Triča, pretstavnika Lakotetskog saveza, da treba čuti i nekog iz Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda, reč je uzeo g. Milivoje Aračić, načelnik Ministarstva. Osvrnuvši se na prilike u ostalim državama kao i objašnjivši šta je rukovodilo Ministarstvo za donošenje ovog zakona, g. Aračić podvlači značaj ovoga zakona i s čisto odbrambenog gledišta. Omladinu treba vaspitavati tako da ona bude sposobna da jednoga dana pruži svoje usluge i državi kada to zatreba. A danas ima svega 5 procenata takve omladine, i to samo među Sokolima.

Dajući repliku na govor g. Aračića, brat Macanović podvlači potrebu za specijalnim školama i za kvalifikovanim silama, koje bi radile na terenu i koje bi stvorile naš sistem telesnog vežbanja. Ako bi to učinilo Ministarstvo, ono bi tada imalo i bez zakona sve u rukama.

I brat dr. Gavrančić osvrće se kratko na govor g. Aračića. Ako Sokolstvo ima svega 5 procenata u smislu odbrambenom, onda šta i koliko imaju ostali savezi? Uostalom zato je donet zakon o obaveznom telesnom vaspitanju, koji bi trebao da dovede svu ostalu omladinu u vežbaonicu, čime bi se postigao potrebni procenat. Prema tome iz razloga koje je naveo g. načelnik ne treba stvarati ovaj zakon, jer on ne dovodi do željenoga rezultata.

Zatim se prešlo na redakciju samih paragrafa, ali kako se u tome nije postigla nikakva saglasnost, rešeno je da se obrazuje uža komisija, koja će najdalje do 22 o. m. imati da sastavi i predloži Ministarstvu novi tekst onih paragrafa o kojima se nije mogla da

postigne saglasnost. U ovu komisiju ušli su pored brata dra Gavrančića još i g.g.: deneral Đukić, Hrvoje Macanović, inž. Obućina, dr. Pretmar, Hadži dr. Pavlin i dr. Mor, a od strane Ministarstva fizičkog vaspitanja načelnik g. Aračić. — V. R.

## S puta starešine br. dr. Bukovskog po našoj zemlji

### Vanredno lep doček u Novom Sadu

Iz Beograda starešina brat dr. Bukovski i brat Kepl u pratnji tajnika Saveza SKJ brata dra Gradojevića stigli su u Novi Sad 28 pr. m. popodnevnim vozom. Na željezničkoj stanici dočekali su ih pretstavnici Sokolske župe na čelu sa starešinom bratom dr. Ignjatim Pavlasom.

Sa stanice starešina brat dr. Bukovski i brat Kepl s pratnjom krenuli su u Sokolski dom, gde ih je na ulazu pozdravio srdačnom dobrodošlicom starešina Sokolskog društva brat dr. Toma Jovanović.

Zatim je održana u velikoj dvorani doma svečana zajednička sednica u pravu Sokolske župe i Sokolskog društva Novi Sad, Sokolskog društva Petrovaradin i Ruskog sokolskog oteka, koja je protekla u spontanom manifestacijama sokolskoj ideji i sveslovenskoj uzajamnosti.

Ovoj svečanoj sednici prisustvovali su u ime bana Dunavske banovine g. Svetislav Raić, vršioc dužnosti komandanta I Armijske oblasti div. gen. g. Petar Kostić, episkop bački g. Irinej Čirić, potpredsednik novosadske opštine g. dr. Miloš Petrović, potpredsednik Matice srpske g. dr. Aleksandar Moć, kao i ostali brojni prestavnici vlasti, nacionalnih, kulturnih i humanih društava i mnoštvo Sokola i građana, tako da je velika dvorana doma bila dupkom puna.

Svečanu sednicu otvorio je starešina Sokolske župe Novi Sad brat dr. Ignjat Pavlas, pozdravivši pretstavnike vlasti i drage goste, i iznoseći zatim rad i značaj Sokolstva u stvaranju i izgrađivanju svojih nacionalnih država, bratske Čehoslovačke i Jugoslavije, kao i značaj uzajamne saradnje među svim slovenskim narodima. Na kraju svog govora starešina brat dr. Pavlas upućuje svoje pozdravne reči Pretsedniku Oslobođitelju Tomi Masariku i sadanjem pretsedniku bratske Čehoslovačke dru Eduardu Benešu i celokupnom bratskom čehoslovačkom narodu. Tada je sokolska fanfara intonirala čehoslovačku himnu.

### Veoma srdačan doček starešine brata dra Bukovskog u Sarajevu

U Sarajevo starešina brat dr. Bukovski i brat Kepl u pratnji tajnika Saveza SKJ brata dra Gradojevića stigli su 29 pr. m. u 23.15 sati. Iako je dolazak starešine brata dra Bukovskog prema programu bio imao da usledi u podne toga dana, to je unatoč tome i tolikom zadocnjenju sarajevsko Sokolstvo priredilo starešini bratu dru Bukovskom i njegovoj pratnji veoma srdačan i bratski doček.

Na željezničkoj stanici starešinu brata dra Bukovskog, brata Kepla i brata dra Gradojevića dočekao je i pozdravio starešina Sokolske župe brat dr. Voja Besarović, a u ime Jugoslovensko-čehoslovačke lige starešinu brata dra Bukovskog pozdravio je dr. Čihak. U susret starešini bratu dru Bukovskom do Zenice izišao je član uprave župe brat Joca Đurđević.

Sa stanice starešina brat dr. Bukovski s pratnjom odvezao se je u prostorije Sokolskog društva Sarajevog-Matica, gde ga je dočekao i u ime društva pozdravio najsrdačnijom dobrodošlicom starešina društva brat Aleksa Starčević, a jedna Sokoličica predala mu je lepu kitu cveća. U isto vreme sokolska glazba zasvirala je sokolski marš.

U prostorijama društva starešinu brata dra Bukovskog pozdravio je nato u ime celokupnog Sokolstva župe Sarajeva starešina župe brat dr. Voja Besarović vanredno lepim i toplim govo-

rom, spomenuvši ideološke veze između jugoslovenskog i bratskog čehoslovačkog Sokolstva i istaknuvši velike zasluge prvog pretsednika bratske Čehoslovačke, Pretsednika-Oslobođitelja Masarika, za jugoslovenski narod u njegovim najtežim časovima. Svoj govor starešina brat dr. Besarović završio je poklikom pretsedniku dr. Eduardu Benešu, bratskoj Čehoslovačkoj i čehoslovačkom narodu. Nato je sokolska glazba intonirala čehoslovačku himnu.

Zahvalivši se na pozdravu starešini bratu dru Besaroviću starešina brat dr. Bukovski održao je nato krasan govor o Sokolstvu; težnjama Sokolstva i njegovoj ulozi u slovenskim narodima. Pozvavši na koncu naše Sokolstvo na X sve sokolski slet u Prag naredne godine, starešina brat dr. Bukovski predao je župi na ruke starešine brata dra Besarovića krasnu spomenicu o devetom svesokolskom sletu u Pragu. U isto vreme starešina brat dr. Besarović predao je starešini bratu dru Bukovskom u ime župe dve lepe spomenice, i to jednu koja govori o istoriji Sokolstva u tamošnjim krajevima, a drugu o pokrajinskom sletu u Sarajevu 1934 godine.

Nakon toga je starešina brat dr. Bukovski obišao društvene i župske prostorije i upisao se u spomen-knjigu. Nato su goste i sve prisutne članice

rović vanredno lepim i toplim govorom, spomenuvši ideološke veze između jugoslovenskog i bratskog čehoslovačkog Sokolstva i istaknuvši velike zasluge prvog pretsednika bratske Čehoslovačke, Pretsednika-Oslobođitelja Masarika, za jugoslovenski narod u njegovim najtežim časovima. Svoj govor starešina brat dr. Besarović završio je poklikom pretsedniku dr. Eduardu Benešu, bratskoj Čehoslovačkoj i čehoslovačkom narodu. Nato je sokolska glazba intonirala čehoslovačku himnu.

Zahvalivši se na pozdravu starešini bratu dru Besaroviću starešina brat dr. Bukovski održao je nato krasan govor o Sokolstvu; težnjama Sokolstva i njegovoj ulozi u slovenskim narodima. Pozvavši na koncu naše Sokolstvo na X sve sokolski slet u Prag naredne godine, starešina brat dr. Bukovski predao je župi na ruke starešine brata dra Besarovića krasnu spomenicu o devetom svesokolskom sletu u Pragu. U isto vreme starešina brat dr. Besarović predao je starešini bratu dru Bukovskom u ime župe dve lepe spomenice, i to jednu koja govori o istoriji Sokolstva u tamošnjim krajevima, a drugu o pokrajinskom sletu u Sarajevu 1934 godine.

Nakon toga je starešina brat dr. Bukovski obišao društvene i župske prostorije i upisao se u spomen-knjigu. Nato su goste i sve prisutne članice

društva poslužile čajem. U društvenim prostorijama starešina brat dr. Bukovski zadržao se je s braćom do 2 sata posle ponoći, kada je sa svojom pratnjom pošao u hotel na počinak.

Sutradan pre podne starešina brat dr. Bukovski sa svojom pratnjom i pretstavnicima sarajevskog Sokolstva obišao je zgradu novog Sokolskog doma, a posle toga učinio je posetu banu g. Predragu Lukiću. U 11 sati starešina brat dr. Bukovski bio je u poseti kod čehoslovačkog konzula g. Tihog, a u 12 sati napustio je Sarajevo, najsrdačnije ispraćen od sarajevske braće, otputovavši zajedno sa svojom pratnjom u Mostar, u posete Sokolskoj župi, da se tamo na licu mesta upozna s velikim radom župe na organizaciji i širenju Sokolstva na selu.

## Sokolska župa Mostar priredila je veoma svečan doček starešini bratu dru Bukovskom

koji je tom priikom obišao mnoge sokolske čete

U pratnji tajnika Saveza SKJ, brata prof. dra Gradojevića i izaslanika Sokolske župe Mostar, starešina brat dr. Bukovski i tajnik brat Kepl krenuli su iz Sarajeva automobilom za Mostar. Iako su na teritorij župe Mostar stigli s velikim zadocnjenjem i po nevremenu, Sokolska četa u Bradini, na čelu sa starešinom čete i čitavim selom, sponatim oduševljenjem dočekala je starešinu brata dra Bukovskog, iznoseći mu so i hleb kao znak gostoprimstva i srdačne dobrodošlice. Starešina čete brat Mrkajić pozdravio je starešinu brata dra Bukovskog, zaželevši mu ugodan boravak među hercegovačkim Sokolima. Posle odgovora starešine brata dra Bukovskog, koji je bio veoma dirnut ovim srdačnim dočekom, produžen je put prema Konjicu.

Kao i u Bradini, tako isto i u Konjicu bio je starešina brat dr. Bukovski oduševljeno dočekan i pozdravljen od Sokola, pretstavnika vlasti i građanstva. Tu je brata dra Bukovskog pozdravio zamenik starešine društva, koji je izrazio radost, što starešina brat dr. Bukovski dolazi u posetu našem Sokolstvu u najodlučnijem momentu stvaralačkog rada, t.j. kada je jugoslovensko Sokolstvo prihvatilo rad u okviru Sokolske Petrove petoljetke. Zahvaljujući se na ovoj lepoj bratskoj sokolskoj manifestaciji starešina brat dr. Bukovski rekao je, da u njoj vidi izlev osećaja bratstva i ljubavi prema čitavom čehoslovačkom Sokolstvu. Nakon što su zatim bile otvirane čehoslovačka i jugoslovenska himna, starešina brat dr. Bukovski produžio je s pratnjom put prema Ostrošcu.

Na putu za Mostar starešinu brata dra Bukovskog također je vrlo srdačno dočekala i Sokolska četa u Ostrošcu, gde ga je pozdravio toplom bratskom dobrodošlicom starešina čete, s kojim se brat dr. Bukovski iz ljubavi, preporučivši svoj braci da istrajno nastave plemenitim sokolskim radom.

Odatle krenuo je starešina brat dr. Bukovski s pratnjom prema Bijelom Polju, gde ga je tamošnja Sokolska četa dočekala uz pucanje prangija i paljenje vatara na brežuljcima. Tu je bila okupljena i čitava uprava župe i društva Mostar te čete Bijelo Polje na čelu sa starešinom župe bratom Čedom Milićem. U ime Sokolske župe Cetinje tu je starešinu brata dra Bukovskog dočekao i pozdravio starešina brat Gavra Milošević. Načelnik čete Bijelo Polje brat Kojo Dabić podneo je starešini bratu dru Bukovskom stanje čete, a starešina čete brat Dragić pozdravio ga je biranim rečima.

Po dolasku u Mostar starešinu brata dra Bukovskog, iako je stigao s velikim zakašnjenjem, dočekao je i pozdravio veliki broj sokolskog članstva na čelu sa zamenikom starešine župe bratom prof. Marčićem.

Nakon kraćeg odmora krenuo je starešina brat dr. Bukovski s pratnjom ponovno u Bijelo Polje, gde je u njegovu čast Sokolska četa priredila veoma lepo pripremljenu akademiju.

Pri ulazu u četni dom muzika Sokolske čete Vihovići-Rudnik pozdravila

je starešinu brata dra Bukovskog sokolskom koračnicom uz oduševljeno klicanje mnoštva seljaka, koji su se okupili da dočekaju starešinu svega slovenskog Sokolstva.

Akademiju je otvorio brat prota Siniković, iznoseći istorijat Sokolstva njegovu ulogu koju je odigralo u borbi za slobodu slovenskih naroda. Zahvalio se starešini bratu dru Bukovskom na njegovom trudu koji je uložio da poseti naše sokolske čete, da bi se na licu mesta upoznao s njihovim životom i radom i uverio o njihovoj sokolskoj svesti.

Posle govora ređale su se pojedine tačke akademije, prosvetne i tehničke, od kojih su bile najlepše odlomak iz „Gorskog Vijenca“, „Dolazak vojvode Draška iz Mletaka“, skupine i recitacija „Hercegovac“. Između tačaka svirala je glazba Sokolske čete Vihovići-Rudnik i tamburaški zbor Sokolske čete Bijelo Polje.

Posle završenog programa, oduševljeno pozdravljen od svih prisutnih, starešina brat dr. Bukovski održao je veoma lepo ideološko predavanje, u kome je između ostalog istakao značaj sokolskog pokreta na selu i njegov rad na podizanju i preporođaju jugoslovenskog naroda. U tome pravcu naročito ga raduje uspešan rad bratske Sokolske župe Mostar.

Nakon toga gosti su bili pogošćeni i u međuvremenu razvio se između braće nezvanični razgovor o sokolskom životu i radu.

U nedelju ujutro starešina brat dr. Bukovski s vodstvom župske uprave posetio je Sokolsku četvrt Ortiješ, razgledajući gradnju četnog doma i ulazeći u kuće seljaka Sokola, živo se zanimajući za njihov život, rad i prilike. U 10 časova održana je u Mostaru

svečana sednica Sokolske župe i Sokolskog društva. Starešinu brata dra Bukovskog pozdravio je starešina župe brat Čedo Milić, koji je izrazio veliku radost povodom dolaska starešine slovenskog Sokolstva u posetu Sokolskoj župi Mostar, u kojoj je ponikao istinski sokolski rad na selu.

Posle toga govorio je starešina brat dr. Bukovski, iznoseći važnost ovog rada, koji je u istinu apostolski. Iznosi zatim poglede na bit sokolske ideje i dalje težnje Sokolstva na zbližavanju svih Slovena. Na koncu starešina brat dr. Bukovski poziva na X svesokolski slet naredne godine u Pragu, koji neće biti slet samo čehoslovačkog, već i svega slovenskog Sokolstva. Na spomen u svoje posete Sokolskoj župi Mostar predaje lepu spomenicu IX svesokolskog sleta u Pragu.

Tada je starešina brat Čedo Milić predao starešini bratu dru Bukovskom veoma lepo izrađeni Spomen-list s likovima čehoslovačkih velikih sokolskih vođa i radnika, dra Miroslava Tirša, Jindržiha Fignera, dra Josipa Šajnera, dra Jindržiha Vanjička i Vinčence Štepaneka, u čije ime čehoslovačka obec sokolska podiže pet česama u pet bezvodnih srezova Hercegovine, za koje je starešina brat dr. Bukovski potpisao pet zadužbinskih listina. Lično pak starešini bratu dru Bukovskom predao je starešina brat Čedo Milić jedne gusle.

Posle podne toga dana krenuo je starešina brat dr. Bukovski u pratnji braće prof. Radulovića i Prnjatovića za Dubrovnik, gde mu je bio priređen vrlo srdačan bratski prijem i u njegovu čast upriličena sokolska akademija.

U ponedeljak dne 1 o. m. starešina brat dr. Bukovski krenuo je parobrodom preko Korčule za Split.

be otvirale su sveslovensku himnu „Hej Sloveni“.

Iz Sokolskog doma starešina brat dr. Bukovski pošao je s pratnjom u hotel da se na čas odmore, a zatim je u 20 časova pošao u Narodno kazalište da prisustvuje svečanoj akademiji, koju je njemu u čast priredila Sokolska župa Split uz sudelovanje S. M. D. „Zvonimir“, Nar. ženske zadruge i Sokolskih društava Splita i K. Sućurca.

Akademiju je posetilo članstvo Sokolskog društva Split, delegacije sokolskih društava iz okolice i brojno građanstvo. Kazalište je bilo dupkom puno. U banskoj loži bio je ban g. dr. Jablanović, a Gradsko poglavarstvo zastupao je donaćelnik g. D. Ivanišević.

Akademiju je otvorio pevački zbor Sokolskog društva Kaštel Sućurac sa „Sokolskim pozdravom“. Posle toga je na pozornici, gde su bile sve zastave splitske župe, pozdravio starešinu brata dra Bukovskog srdačnim govorom starešina Sokolske župe Split brat dr. Mirko Buić, koji je govorio o ideji slovenskog bratstva, a kojoj Sokolstvo kroz jugoslovensko ujedinjenje nosi luč idealne jednakosti, bratstva i slobode u veliku slovensku budućnost. Starešina brat dr. Buić nadalje ističe poslednji pakt večnog prijateljstva s braćom Bugarijama, koji je proizišao iz nesavladivog diktata srca i razuma dvaju bratskih naroda, a u čemu je Sokolstvo imalo znatnog uдела. Vidovitost blagopokojnog starešine brata dra Josipa Šajnera, smišljeni rad sadanjeg starešine brata dra Bukovskog i nastojanje čitavog slovenskog Sokolstva rađa bogatim plodovima. Pri kraju svog govora starešina brat dr. M. Buić predao je starešini bratu dru Bukovskom krasnu umetničku mapu Splita.

Oduševljeno pozdravljen uzeo je tada reč sam starešina brat dr. Stanislav Bukovski, koji u početku govori na našem a završava na češkom jeziku. Starešina brat dr. Bukovski najpre srdačno pozdravlja svu prisutnu braću i sestre, a preko njih i celokupno bratsko jugoslovensko Sokolstvo i bratski jugoslovenski narod, isporučujući ujedno bratske najlepše pozdrave od strane svega češkoslovačkog Sokolstva i češkoslovačkog naroda. Zatim je starešina brat dr. Bukovski izneo u svom dubokom i sažetom govoru bit Tirševih sokolske misli, ulogu Sokolstva u fizičkom i moralnom vaspitanju pojedinca, izgrađivajući ga u svojoj sredini u celog čoveka, u čemu se Sokolstvo pokazuje kao odlučan faktor pri izgrađivanju zdrave društvene i narodne zajednice, obezbeđujući tako svome narodu bolju i sigurniju budućnost, koju će uspešno poneti sokolski vaspitano pokolenje. Posebnu pak ulogu ima da igra Sokolstvo u nacionalnom pogledu, kao nosilac nacionalnog i slovenskog duha i kulture, kao propovednik slovenskog bratstva i solidarnosti, kao pionir zbliženja i duhovnog jedinstva svih slovenskih naroda. Jer Slovenstvo koje bude i ako bude vođeno i zadojeno sokolskom mišlju, biće kadro da odigra onu ulogu koja mu pripada, ne samo u Evropi već u celom svetu uopće Sokolska misao jedina moći će da udruži i složi slovenske narode, koji su u

proslosti radi svoje čuvene nesloge i skusili najtežu sudbinu.

Radujući se iskreno radu, koji u svakome pravcu tako uspešno i ustrajno razvija jugoslovensko Sokolstvo, koje je u najširim slojevima naroda uhvatilo najdublji koren i sraslo s njegovim životom, starešina brat dr. Bukovski naročito podvlači i saradnju jugoslovenskog Sokolstva sa Sokolstvom ostalih slovenskih naroda.

Starešina brat dr. Bukovski upotrebljuje ovu priliku da i lično učini poziv jugoslovenskom Sokolstvu da učestvuje sveslovenskom sletu naredne godine u Pragu.

Upućujući zatim misli svetloj uspomeni blaženopochivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, koji je Sokolstvu iskazivao svoju veliku ljubav brat dr. Bukovski završava svoj govor s najlepšim željama za dugi i srećan život Mladog Kralja Nj. Vel. Petra II, za srećnu i najlepšu budućnost bratske Jugoslavije, bratskog jugoslovenskog naroda i bratskog jugoslovenskog Sokolstva.

Konac govora starešine brata dra Bukovskog bio je popraćen dugotrajnim oduševljenim poklicima i pljeskom. Nakon što je zatim glazba zaigrala državnu himnu, nastupili su pevački zborovi, koji su pod ravnanjem Ma. Papandopula izveli odlično koncertni deo, i to: ženski pevački zbor Narodne ženske zadruge, koji je otpevao Hristovu „Zdravče, cvijete mirislovo“ i Dvoržakove „Čedna“ i „Prsten“, a Zvonimirov muški zbor izveo je Hristovu „Garinata majka“ i „Rodna pesem“ te od Vrhovskog „Dorica pleše“.

Zatim je ženski naraštaj izveo „Ritmické igre od Kavalirž-Matijevec, muški naraštaj „Pripreme lakoatletske vežbe, a članice „Devetku“ od Kočevskih, koja je završena odavanjem počasti dru Miroslavu Tiršu i uz pevanje „Hej Sloveni“.

Cela priredba ostavila je na svakoga najlepši utisak, a što je sva publika opetovano vidno izrazila oduševljenim burnim odobravanjem i pljeskanjem, a pogotovo toplim ovacijama za vreme govora starešine brata dra Bukovskog i starešine brata dra Buića.

Posle akademije Sokolska župa i Sokolsko društvo Split priredili su u čast starešine brata dra Bukovskog i brata Kepla večeru u restauraciji „Slavija“ uz učešće brojne braće i sestara, a koja je potekla u najlepšem i srdačnom bratskom raspoloženju.

U utorak dne 2 o. m. ujutro gosti su razgledali grad, a posle podne obišli su obližnja društva.

U Vranjicu dočekalo ih je celokupno članstvo postrojeno u sokolani, u Solinu isto, a naročito velik broj Sokola dočekao ih je u novoj Sokolani u K. Sućurcu.

Gosti su svugde bili srdačno dočekani i pozdravljeni, a br. Bukovski odgovorio bi s malo reči, ali punih zanosna, tako da bi oduševio članstvo.

Naveče velik broj Sokola okupio se na željezničkoj stanici i uz oduševljene poklike Sokolstvu najsrdačnije ispratio drage goste, starešinu brata dra Bukovskog i brata Kepla, koji su u pratnji člana uprave Saveza SKJ, brata Gregorića, otputovali u Zagreb.

## Srdačan doček starešine brata dra Bukovskog u Korčuli

Dne 1 o. m. prošao je parobrodom „Kumanovo“ mimo Korčulu na putu iz Dubrovnika za Split brat dr. Stanislav Bukovski, starešina Češkoslovačke obce sokolske i Saveza slovenskog Sokolstva.

Na obali u Korčuli bila je postrojena četa korčulanskog Sokolskog društva s glazbom i zastavama svih sokolskih jedinica s otoka Korčule. Na dočeku starešine brata dra Bukovskog bili su i izaslanici Sokolskih društava Blato i Vela Luka i Sokolskih četa Čara i Pupnat.

Susretljivošću komandanta „Kumanova“ g. Bronzana, starešina brat dr. Bukovski imao je mogućnosti i vremena da siđe na obalu i da se pozdravi sa svom braćom. Tom prilikom dočekao ga je i pozdravio sreski načelnik g. Aničin te starešine pre pomenutih Sokolskih društava, s kojima se starešina brat dr. Bukovski srdačno pozdravio i bratski izljubio.

Duboko dirnut ovom lepom manifestacijom i izrazima bratskih simpatija od strane svih prisutnih, starešina brat

dr. Bukovski najsrdačnije se svima zahvalio i u kraćem lepom govoru izneo zadatak i težnje Sokolstva.

Ispred raznih društava starešini bratu dru Bukovskom predale su naraštajke i deca lepe kite cveća i grane limuna i naranača s naših sunčanih žala.

Ovoj manifestaciji pridružilo se i Sokolsko društvo Orebić s brojnom delegacijom, koja je također predala starešini bratu dru Bukovskom lepu kitu cveća s trakom u jugoslovenskim bojama i s posvetom.

Kada je glazba otvirala „Hej Sloveni“ i nekoliko sokolskih koračnica, krenuo je parobrod, i u tom času nastalo je s obale oduševljeno pozdravljanje, mahanje rupcima i šesirima, kojima su korčulanski Sokoli srdačno i i bratski pozdravljali uz najlepše želje pretstavnika velike sokolske organizacije.

Korčula je i ovim vrlo lepo manifestovala svoju nacionalnu svest i privrženost ideji sokolskog i sveslovenskog bratstva.

## Sjajan doček starešine brata dra Bukovskog u Splitu

Doček starešine brata dra Stanislava Bukovskog u Splitu, koji je s bratom Keplom dne 1 o. m. predveče doputovao parobrodom iz Dubrovnika, pretvorio se u sjajnu sokolsku manifestaciju, koja je ogromnim učešćem članstva i građanstva, i kod dočeka i na svečanoj akademiji u kazalištu, ostavila najlepši dojam i na goste i na sve prisutne.

Na gatu majora Stojana našlo se pri dočeku odličnog gosta brojno članstvo Sokolskog društva Split, u odori i u građanskom odelu, i delegacije sokolskih društava iz cele župe. Bile su i dve sokolske glazbe, splitska i solinska. Čim je parobrod pristao, s obale se pozdravljalo i klicalo, a odzdravljalo s parobroda. Gostima su na parobrod prišli starešina Sokolske župe Split brat dr. Mirko Buić, starešina Sokolskog društva Split brat B. Kalebić te članovi uprava Sokolskih društava iz Splita i okolice, koji su došli na doček starešine svega slovenskog Sokolstva. Posle izmene pozdrava, gosti su sišli na obalu, gde su ih članice Sokola obdarile lepim buketima cveća. U tome času zastavnici su s brojnim sokolskim zastavama odali počast odličnim sokolskim gostima, dok su glazbe

zaigrale češkoslovačku i jugoslovensku himnu.

Tada je krenula velika povorka Sokola i građanstva, na čelu sa splitskom sokolskom glazbom i zastavama, preko Vilsonove, Štrosmajerove, Dioklecijanove i Francuske obale u Marmontovu ulicu prema Sokolskom domu. Uz svirku narodnih davorija i poklike Kralju, Jugoslaviji, Sokolstvu i slovenskoj uzajamnosti, stigla je povorka pred Sokolski dom. U prostorijama doma, ispred sakupljenog Sokolstva i građanstva, starešinu brata dra Bukovskog i brata Kepla pozdravio je srdačno i bitranim rečima starešina Sokolskog društva Split brat B. Kalebić, veličajući uzvišene misli vodilje Sokolstva, slovensku uzajamnost i slovensko bratstvo. Na koncu govora prolomala se dvorana od burnih poklika „Na zdar“ i „Zdravo“. Na pozdrav starešine brata Kalebića odgovorio je starešina brat dr. Bukovski, koji se najtoplije zahvalio braći na lepom prijemu i zatim jezgrovitim rečima izneo vaspitnu ulogu Sokolstva i njegovu misiju u stvaranju što-tešnijih kulturnih veza među slovenskim narodima. Po završetku govora prisutni su oduševljeno klicali starešini bratu dru Bukovskom, a sokolske glaz-

## Oduševljen doček starešine br. dr. Bukovskog u Zagrebu

Starešina brat dr. Bukovski i tajnik brat Kepl u pratnji člana uprave Saveza SKJ brata Gregorića stigli su u Zagreb dne 3 o. m. jutarnjim brzim vozom. Na stanici dočekali su ih i pozdravili brojni pretstavnici Sokolske župe i zagrebačkih sokolskih društava na čelu sa starešinom župe i zamenikom starešine Saveza bratom drom Otonom Gavrančićem. Nadalje na dočeku su bili čehoslovački generalni konzul g. dr. F. Resl, vicekonzul ing. Hladik, pretpredsednik Čehoslovačke obce u Zagrebu g. Tomašeh i ostali prestavnici. Nakon pozdrava gosti su otpraćeni u hotel.

U 10 časova starešina brat dr. Bukovski i brat Kepl u pratnji pretstavnika zagrebačkog Sokolstva na čelu sa starešinom bratom drom Gavrančićem položili su krasan venac na Štrosmajevov spomenik, a tako isto položila je na spomenik venac i Sokolska župa Zagreb povodom Štrosmajerove obletnice. Nato su gosti s pratnjom posetili Sokolsko društvo Zagreb II, gde ih je

pozdravio na češkom jeziku načelnik brat dr. Stanko Tončić, zatim Sokolsko društvo Zagreb I, gde su ih pozdravili starešina brat Debeljak i načelnik brat Raić te Sokolsko društvo Zapred VI. Zatim je starešina brat dr. Bukovski učinio posetu banu Savske banovine g. dru Ružiću i češkoslovačkom generalnom konzulu dru Reslu. Na Mirogoju pak starešina brat dr. Bukovski poklonio se grobovima dra Josipa Fona, osnivača Sokolstva u Zagrebu i Franje Hohmana, prvog sokolskog vođe Zagrebu te češkoslovačkog legionara Augusta Kmoška, kao i grobovima Iliraca.

Nakon što su zatim učinili posetu porodici starešine brata dra Otona Gavrančića, starešina brat dr. Bukovski i brat Kepl odvezli su se s pratnjom da razgledaju Sokolski stadion, gde su ih u ime uprave stadiona pozdravili brat Jakov Pavlina, arh. prof. Driak i Veljko Ugrinić.

U 17 časova povodom dolaska starešine brata dra Bukovskog održan je

u prostorijama Sokolske župe sastanak brojnih predstavnika zagrebačkog Sokolstva, kojemu su učestvovali i predstavnici Sokolskih župa Karlovac i Varaždin. Na ovome sastanku, pozdravio je starešinu brata dra Bukovskog starešina brat dr. Oton Gavrančić lepm i srdačnim govorom. Nato je održao lep prigodan govor o Strosmajeru brat prof. Srećko Džamonja. Ovom prilikom Sokolska župa Zagreb darovala je starešini bratu dru Bukovskom i bratu Keplu umetničke mape Zagreba, spomenice pokrajinskog sleta u Zagrebu 1934 godine i počasne sletske plakete, a starešina brat dr. Bukovski poklonio je župi spomenicu IX svesokolskog sleta u Pragu. Zatim je gostima u prostorijama župe servirana mala zakuska, za vreme koje im je nazdravio zamenik starešine župe i starešina Sokolskog društva Zagreb V brat dr. S. Mahulja.

Naveče priređena je u čast gostiju u Sokolskom domu Zagreb I svečana sokolska akademija. Nikada još velika dvorana Sokola I nije bila tako brojno posećena kao ovom prilikom. Sve prostorije bile su upravo prekrčene članstvom zagrebačkih sokolskih i predstavnicima nacionalnih društava, koji su došli da svojom posetom iskažu bratsku ljubav i poštovanje prema milom gostu i starešini svega slovenskog Sokolstva.

Akademiji su prisustvovali: pomoćnik bana Savske banovine g. M. Haladžić, armijski general g. P. Jurišić, češkoslovački generalni konzul dr. F. Resl, veliki broj ostalih predstavnika i ogromno mnoštvo zagrebačkih Sokola i Sokolica, u svečanim odorama, koje su davale neobično živopisnu i lepu sliku u lepo ukrašenoj dvorani zelenilom i zastavama svih slovenskih naroda.

Dolazak starešine brata dra Bukovskog i tajnika brata Kepla svi prisutni pozdravili su oduševljenim poklicima i spontanom ovacijama.

Akademija otvorena je sokolskom i Urbancovom koračnicom župe Zagreb, zatim je odana počast češkoslovačkoj i jugoslovenskoj zastavi.

Nato je predsednik zagrebačkog međudruštvenog odbora i starešina Sokolskog društva Zagreb III brat Rišljavi pozdravio toplim govorom drage goste i sve prisutne. Posle njega uzeo je reč starešina brat dr. Bukovski, koji je najpre na našem a zatim na češkom jeziku održao lep i oduševljen govor o sokolskoj misli i o veli-

koj ulozi Sokolstva među slovenskim narodima. Svoj govor, koji je bio često kao i na koncu popraćen velikim oduševljenjem, starešina brat dr. Bukovski završio je pozivom jugoslovenskom Sokolstvu da učestvuje na velikom sveslovenskom sletu naredne godine u Pragu. Tada je glazba Sokolskog društva Zagreb II otisivala češkoslovačku i jugoslovensku himnu.

U drugom delu akademije izvođeni su sastavi pojedinih zagrebačkih sokolskih društava, koji su našli na veliko dopadanje i oduševljenje odobranje svih gledalaca. Od tačaka najviše se svidela tačka „Čuvari Jadana“ koju su izveli Sokoli društva Zagreb II, sastav Romana Škratića na glazbu Zajc-Knol, koja je bila savršeno izvedena. Pre same ove vežbe pred goste stupio je jedan mali mornar s jednim Sokolice, koji je na češkom jeziku pozdravio starešinu brata dra Bukovskog u ime najmanjih Sokola, najavivši da će i oni doći na veliki slet u Pragu 1938, predao starešini bratu dru Bukovskom na uspomenu jedan poklon. Starešina brat dr. Bukovski bio je ovim duboko dirnut, te je poljubio decu i spremio dragu mu uspomenu.

Sam program akademije izvođen je ovim redom: ritmičke vežbe s. Karakašević, koju su izvele naraštajke Sokola I; „Varaždinec“, sastav I. Rutara na glazbu od I. Muhvića, koji su izveli naraštajci Sokola II; „Iz bratskog zagrljaja“ po istoimenoj melodiji Vilharovoj, sastav s. M. Beličević, koji su izvele članice Sokola III; vežbe s čunjevinom, sastav Marića, koji su izveli naraštajci Sokola I; „Barkarolu“ na glazbu Čajkovskog, sastav s. Đ. Brozović, koji su izvele naraštajke Sokola II; vežbe članica Sokola II s palicama, sastav s. I. Paliković i kao poslednju tačku Šopenovu „Polonezu“, sastav dra Stanka Tončića, koji su izveli članovi Sokola II. Nakon akademije razvila se lepa igranka.

Iz Zagreba starešina brat dr. Bukovski i brat Kepl otputovali su sutradan, dne 4. o. m., jutarnjim brzim vozom za Ljubljano. Na željezničkoj stanici pri odlasku starešinu brata dra Bukovskog i brata Kepla ispratili su i s njima se najsrdanije oprostili starešina župe brat dr. Oton Gavrančić, i braća: dr. S. Mahulja, J. Rišljavi, L. Vajnhardt, dr. S. Tončić, V. Hajmer, kao i predstavnici drugih ustanova.

dra Bukovskog i brata Kepla pozdravio je srdačnom bratskom dobrodošlicom starešina župe Ljubljana brat dr. Josip Pipenbaher. Nato su starešinu brata dra Bukovskog toplo pozdravili svi ostali okupljeni predstavnici vlasti i udruženja.

Zahvaljujući se svima najsrdanije na bratskom prijemu, starešina brat dr. Bukovski izrazio je svoje najveće veselje, što mu se pružila mogućnost da se ponovno susreće s jugoslovenskom braćom i da ovoga puta поближе upozna sokolski rad u bratskoj Jugoslaviji i vidi mnoge lepe krajeve bratske jugoslovenske zemlje. Brat dr. Bukovski je dalje rekao, da celokupno češkoslovačko Sokolstvo kao i češkoslovački narod prateći u duhu njegov put po bratskoj Jugoslaviji, gaji najdublje osećaje bratske ljubavi i vernosti prema bratskom jugoslovenskom Sokolstvu i jugoslovenskom narodu. Nakon što se je zatim srdačno pozdravio sa zastupnikom Dravske divizije i sa svom gospodom oficirima te s ostalim predstavnicima, starešina brat dr. Bukovski odvezao se je s pratnjom sa stanice u hotel.

Nešto docnije starešina brat dr. Bukovski s br. Keplom učinio je posetu Sokolskom društvu Ljubljana I Tabor. U Sokolskom domu na Taboru starešinu brata dra Bukovskog i brata Kepla najsrdanije je pozdravio kao domaćina starešina Sokolskog društva Ljubljana I Tabor brat ing. Ladislav Bevc. Zatim je starešina brat dr. Bukovski s pratnjom učinio posetu Ljubljanskom Sokolu u Narodnom domu, gde ga je u lepo ukrašenoj dvorani u ime Ljubljanskog Sokola oduševljeno pozdravio starešina brat Bogomir Kajzelj. Među ostalom brojnom braćom Ljubljani-

skog Sokola, koja su došla da pozdrave starešinu brata dra Bukovskog, nalazio se i počasni starešina i bivši savezni načelnik brat dr. Viktor Murnik.

Toga dana Sokolska župa Ljubljana priredila je u čast starešine Češkoslovačke obce sokolske i Saveza slovenskog Sokolstva brata dra Bukovskog i tajnika Saveza slovenskog Sokolstva brata Kepla pozdravno sokolsko veče. Velika dvorana Sokolskog doma na Taboru bila je naročito lepo ukrašena zelenilom i češkoslovačkim, bugarskim, poljskim i jugoslovenskim zastavama. Dvorana je bila prepuna Sokolstva, predstavnika vlasti i nacionalnih društava kao i nacionalnog građanstva. Među brojnim odličnicima bili su konzul Češkoslovačke Republike ing. Minjovski s gospodom, pomoćnik komandanta Dravske divizije general g. Dodić, podban g. dr. Stanko Majcen, podnačelnik Gradskog poglavarstva brat dr. Ravnihar, komandant 40 peš. puka pukovnik g. Mašić, načelnik štaba Dravske divizije pukovnik g. Keler, komandant vojnog okruga pukovnik g. Živanović, narodni poslanik brat Rajko Turk, predsednik Češkoslovačko-jugoslovenske lige dr. Egon Stare, starešina Sokolskih župa: Celje, brat Jože Smertnik; Kranj, brat Jaka Špicar; Maribor, brat dr. Milan Gorišek; zamenik starešine Sokolske župe Novo mesto, brat Matija Marinček, starešina Ruskog Sokola brat Tkačev, zamenik načelnika Saveza SKJ brat Josip Jeras, bivši savezni načelnici brat dr. Viktor Murnik i brat Miroslav Ambrožič, starešine svih ljubljanskih sokolskih društava te svi članovi uprave Sokolske župe Ljubljana na čelu sa starešinom br. dr. Josipom Pipenbaherom, veliki broj oficira, sokolskog članstva i ljubljanskog građanstva.

U 20.45 časova glazba Sokolskog društva Ljubljana I Tabor zaigrala je Paščanov „Sokolski pozdrav“ i u tom času stupilo je u dvoranu 14 sokolskih barjaktara sa zastavama i za njima starešina brat dr. Stanislav Bukovski s tajnikom bratom Evženom Keplom u pratnji prvog zamenika starešine Saveza SKJ bratom Ganglom, župskog starešine brata dra Pipenbahera i članova uprave Sokolske župe Ljubljana. Kada su gosti stupili u dvoranu svi prisutni priredili su im najsrdanije dugotrajne oduševljene ovacije. Nakon što su gosti zauzeli svoja mesta, uzeo je reč starešina Sokolske župe Ljubljana brat dr. Pipenbaher, koji je u svom vanredno lepom govoru među ostalim istakao radost, što je poseta starešine brata dra Bukovskog jugoslovenskom Sokolstvu usledila neposredno baš nakon sklapanja pakta jugoslovensko-bugarskog večitog prijateljstva i što u ličnosti starešine brata dra Bukovskog može da pozdravi eminentnog najvišeg predstavnika one organizacije, koja je toliko mnogo doprinela zbliženju svih slovenskih naroda. Izražavajući u ime Sokolstva Dravske banovine najlepše bratske želje starešini bratu dru Bukovskom i bratu Keplu, kojima svi prisutni priređuju burne ovacije, starešina brat dr. Pipenbaher završava svoj govor s poklicima Predsedniku Oslobođitelju Masariku i predsedniku dru Eduardu Benešu, našto je glazba zaigrala češkoslovačku himnu.

Pozdravljen dugotrajnim oduševljenim poklicima i pljeskom ustao je tada starešina brat dr. Stanislav Bukovski, koji je u podužem i krasnom govoru izneo značaj Tirševe sokolske misli i ulogu Sokolstva u slovenskom svetu. Istakao je, da je Sokolstvo po svemu svom vaspitnom i inom delovanju najčvršća kopča među slovenskim narodima i da ono svojim radom teži na sve jačanjem produbljivanju bratstva i ljubavi i stvaranju duhovne zajednice svih grana velikog slovenskog stabla. Među prvim zadacima u velikoj svojoj misiji koju Sokolstvo ima da vrši među slovenskim narodima je razvijanje, jačanje i uzdizanje vlastite slovenske kulture slovenskog duha i slovenskog bratstva i solidarnosti. Osobito ga raduje što tu uzvišenu misiju tako uspešno, oduševljeno i ustrajno vrši bratsko jugoslovensko Sokolstvo, koje je najčvršće povezano s bratskim češkoslovačkim, kao i sa svim ostalim Slovenskim Sokolstvom. Duboko ga se naročito dojmilo, što su najširi jugoslovenski narodni slojevi tako iskreno i večno priigrali sokolsku misao, koja je upravo srasla s dušom i srcem

naroda, a što se najlepše ogleda u narodu jugoslovenskog sela, okupljenog u sokolskim četama. Zato danas Sokolstvo i predstavlja pravi narodni pokret, koji hvata sve dublji koren, sve više se razvija, jača i napreduje. Veliki značaj Sokolstva i sokolske misli najjasnije je uočio blaženopočivši Viteški Kralj Aleksandar I Ujedinitelj, u kome je jugoslovensko Sokolstvo imalo svog najvećeg zaštitnika i koji je u znak Svoje ljubavi prema jugoslovenskom Sokolstvu postavio na njegovo čelo Svog Prvenca.

Zatim je starešina brat dr. Bukovski rekao, da češkoslovačko Sokolstvo priprema veliki svesokolski slet u Pragu naredne godine, na kome će učestvovati sve slovensko Sokolstvo pa stoga on uzima ovu priliku da bratskom jugoslovenskom Sokolstvu kao i predstavnicima bratske jugoslovenske zemlje učini i zvaničan poziv za učešće na tome sletu, koji će biti velebna manifestacija slovenskog bratstva i solidarnosti.

Svoj govor starešina brat dr. Bukovski završio je pozdravom uzdanici jugoslovenskog naroda, Mladome Kralju Nj. Vel. Petru II, bratskoj Jugoslaviji, jugoslovenskom narodu i Sokolstvu.

Govor starešine brata dra Bukovskog bio je popraćen od svih prisutnih s oduševljenim burnim klicanjem, našto je glazba zaigrala jugoslovensku himnu. Zatim je pevački zbor pod vodstvom brata Ferde Juvanca skladno otpevao pesme „Dvignimo srca“ i „Narodni zbor“.

Na koncu je ponovno uzeo reč starešina župe Ljubljana brat dr. Pipenbaher, koji se svima najtoplije zahvalio na tako impozantnom učešću na ovom večeru u počast dragim gostima. Zahvaljujući se posebiце najlepše starešini bratu dru Bukovskom i bratu Keplu na poseti kojom su počastili Ljubljano, starešina brat dr. Pipenbaher zamolio ih je da isporuče najsrdanije bratske pozdrave svemu bratskom češkoslovačkom Sokolstvu i narodu te zlatnom slovenskom Pragu, u koji će naredne godine pohrliti ogromna slovenska sokolska mnoštva na veliki jubilarni svesokolski slet. Zatim su svi prisutni uz pratnju glazbe otpeli sokolsku himnu „Hej Sloveni“.

Posle zvaničnog dela ove lepe manifestacije priredbe, svi prisutni zadržali su se još izvesno vreme u prostorijama doma u prijatnom bratskom raspoloženju i teško se rastajući od svojih milih gostiju.

Sutradan, u petak dne 5 o. m., starešina brat dr. Bukovski i brat Kepl otputovali su iz Ljubljane preko Maribora za Prag. S njima zajedno otputovao je i zamenik starešine Saveza SKJ brat Gangl, da učestvuje sednici Saveza slovenskog Sokolstva. Pri odlasku starešini bratu dru Bukovskom i bratu Keplu bio je priređen najsrdaniji ispraćaj.

## Sokolska radio-predavanja

### Radio-stanica Beograd-Zagreb-Ljubljana

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 18 februara predaje brat Vladimir Poljanskij o temi: „Sokolstvo i Rusija“;

dne 21 februara predaje brat Ivan Lavrenčić o temi: „Deca zimi“ (popodnevno);

dne 25 februara predaje brat Ferdo Majnik o temi: „Sokolska smučarska takmičenja“;

dne 4 marta predaje brat prof. Savo Toholj o temi: „Sokolski pokret kao škola života“;

predavanje brata prof. Miloša Stanojevića o temi: „Ličnost Predsednika Oslobođitelja Masarika“, koje je bilo predviđeno za 7 marta, prebačeno je na 28 marta;

dne 11 marta predaje brat Miloško Jeftimijades o temi: „Sokolska disciplina“;

dne 18 marta predaje brat dr. Stanko Tončić o temi: „Sportisti i vežbe na spravama“.

Večernja sokolska radio-predavanja održavaju se od 19.30 do 19.50 časova, a popodnevna od 16.45 do 17 časova.

## Doček starešine br. dr. Stanislava Bukovskog u Ljubljani

### bio je krasna manifestacija slovenskog bratstva

Starešini Čehoslovačke obce sokolske i Saveza slovenskog Sokolstva, bratu dru Stanislavu Bukovskom, te bratu Evgenu Keplu, tajniku Saveza slovenskog Sokolstva, nacionalna i sokolska Ljubljana priredila je vanredno oduševljen bratski doček, koji je ujedno bio krasna manifestacija slovenskom sokolskom bratstvu i uzajamnosti.

Dočeku starešine brata dra Stanislava Bukovskog i tajnika brata Evgena Kepla, koji su u Ljubljano stigli iz Zagreba dne 4 o. m. jutarnjim brzim vozom, prisustvovao je veliki broj Sokolstva, predstavnika vlasti i nacionalnih društava, koji su posve ispunili peron ljubljanske stanice. Pri dočeku od predstavnika javnoga života i Sokolstva bili su: češkoslovački konzul inž. S. Minjovski, prvi zamenik starešine Saveza SKJ brat Gangl, starešina Sokolske župe Ljubljana brat dr. Pipenbaher, zastupnik Dravske divizijske oblasti kapetan g. Maksimović, te veliki broj oficira, predsednik Jugoslov.-češkoslovačke lige dr. Egon Stare, predsednik Češke obce g. Riška, predstavnici Saveza ratnih dobrovoljaca, starešine ljubljanskih sokolskih društava, predstavnici Narodne odbrane itd. Brzi voz, kojim je doputovao starešina brat dr. Bukovski stigao je sa zadocnjenjem od četvrt sata. Kada je voz ulazio u stanicu, vojna glazba Dravske divizije zaigrala je sokolsku koračnicu. Starešina br. dr. Bukovski i brat Kepl doputovali su u pratnji brata Gregorića, člana Uprave Saveza SKJ, i tajnika Sokolske župe Ljubljana brata Flegara, koji je dragim gostima pošao u susret.

Starešinu brata dr. Bukovskog po dolasku pozdravili su svi prisutni oduševljenim poklicima. U ime Sokolstva župa Dravske banovine, starešinu brata

## Fizičko vaspitanje u Engleskoj

Pod gornjim naslovom donelo je ovih dana beogradsko „Vreme“ od svog londonskog saradnika članak, koji — kao veoma informativan — u celini prenosimo za čitaoce našeg lista.

Ovih dana britanska vlada iznela je pred parlament zamašni zakonski projekt o fizičkom vaspitanju naroda. Ova mera nije došla kao iznenađenje. Već mesecima britanski ministri držali su govore u kojima su isticali potrebu jednog zdravog naraštaja, koji bi u poređenju sa dosadašnjim naraštajima predstavljao skoro jednu revoluciju. Kao primer isticali su baš vanredni uspeh Nemačke na tom polju. Oni su ponavljali da danas britanski narod ne bi imao ništa da primi od Nemačke, naročito ne njene političke institucije i metode, sa jednim izuzetkom — njene načine fizičkog vaspitanja naroda. Govorili su da je nemački narod na tom polju postigao uspehe na kojima bi mu mogao zavideći svaki narod na svetu, pa i engleski.

S druge strane veliko naoružavanje Rajha izazvalo je sasvim razumljivo strahovanje u svima zemljama pa i u Velikoj Britaniji, čiji ministri nisu krili svoju želju da i engleski narod postane ono što se u Engleskoj za vreme rata klasifikovalo kao A (1) t.j. sposoban za vojnu službu bez ikakve mane. Česti govori ministara u tom smislu nagoveštavali su skorbu akciju i sada je došlo do ostvarenja jedne zakonske mere u kojoj se ogledaju veliki duh i praktična shvatanja ovog velikog naroda.

Pre nego što predemo na prikazivanje te mere treba istaći i realnu trgovачku računicu kojom su Englezi došli do zaključka da treba preduzeti široku akciju na polju fizičkog vaspitanja naroda. Njihovi ekonomisti izračunali su, sa gledišta celokupne nacionalne ekonomije, da je mnogo korisnije da svaki čovek, za čije je podizanje utrošena izvesna suma, bude potpuno zdrav da bi mogao produžiti što veću i dužu delatnost. To je ta računica koju je i naš narod mogao odavno da primeni, ako zbog siromaštva nije mogao na sve članove zajednice a onda bar na one koji predstavljaju najveću investiciju celokupne zajednice. Na one koji su u mogućnosti da pohađaju srednje i više škole i koji docnije zauzimaju gotovo sve važnije položaje u zemlji. I zaista ta vrsta računice ne može da objasni ogromnu lakomisenost koja dopušta da zdravstveno stanje ljudi koji predstavljaju tu veliku investiciju celog naroda bude gotovo potpuno zanemareno, kao da nije nimalo važno da li će ti članovi biti sposobni da pruže što bolje i trajnije napore u radu.

Kada pišemo o ovom novom engleskom zakonu mi moramo da se setimo onih naših profesora i direktora gimnazija žalosnih ostataka prošlosti koji su zabranjivali igranje nogometa za sve učenike njihovih škola. Njima, zaista mora biti jako čudnovato pa i neozbiljno da najnapredniji narod danas vrti milione da bi se obezbedio što veći broj nogometnih igralista i to u zemlji koja ih već i danas ima više nego ma koja zemlja na svetu. Pa ipak to je jedan od zadataka novog zakona.

Sam zakon je tipičan za engleski smisao za evoluciju kao i za praktičnu primenu koja odgovara realnosti sadašnjice, ali je još više tipičan za respektovanje svakog pojedinca. Ukratko, ova mera odlikuje se dvema stvarima: dati jedan određen pravac i pojačati rad već postojećih organizacija za fizičko vaspitanje naroda i, s druge strane, izostaviti sve što bi u pogledu fizičkog vaspitanja bilo prinudno.

Uistinu tu se ispoljavaju sve poznate osobine Engleza, naročito opreznost i izbegavanje svih novina koje još nisu ukorenjene. Mesto nekog empiričkog člana koji bi celu stvar postavio na neke nove osnove, plan engleske vlade predviđa baš proširenje saradnje sa mnogobrojnim postojećim organizacijama. Otuda dolazi da u ovom zakonu ima mnogo različitih odredaba.

Da bi rad postojećih udruženja dobio određeniji pravac i više zamaha, predviđa se stvaranje dvaju nacionalnih savetodavnih odbora, jednog za Englesku a drugog za Škotsku, sa zadatkom da određuje opšti pravac rada. Zanimljivo je da će ovi odbori biti samostalna tela, a ne zato da izvršuju naređenje ministara. Dalje, predviđa se obrazovanje dvaju odbora, koji će dodeljivati kredite iz državne kase raznim sportskim i drugim ustanovama. Nacionalni savetodavni odbori imaju da obrazuju lokalne odbore sa ciljem da se razvije i koordinira rad lokalnih ustanova, da daju savete odborima za davanje pomoći o najcelishodnijoj upotrebi kredita. Osim toga predviđeno je stvaranje jednog nacionalnog koledža (više škole) za fizičko vaspitanje. Dva velika nacionalna udruženja — za potpomaganje uređenja igrališta i za fizičko vaspitanje za vreme odmora — dobiće veliku pomoć u kreditima od države preko ovih savetodavnih odbora.

Svi ti razni odbori imaju da sarađuju sa lokalnim odborima u cilju građenja novih igrališta, plivačkih basena i svih mogućih ustanova koje služe za sport. Zanimljivo je da engleska vlada nije htela da uvede neke obavezne vežbe u školama ili van škole. Dva glavna nacionalna odbora proučiće sistematski na koji bi se način mogla razviti sistematska propaganda u narodu, da što više zavoli fizičku kulturu. Tražiće se metode za pridobijanje svakog pojedinca, da se razvije što veća ljubav za sport i vežbe, ali uvek izbegavajući sve što bi dalo prinudni karakter. U tom pogledu, nacionalni koledž za fizičko vaspitanje ima da posluži u prvom redu kao naučna ustanova koja će proučavati sve što je u vezi sa tim, dok će vaspitanje nastavnika za gimnastiku ili sport biti sasvim sporedan zadatak ove ustanove. To će biti pravi univerzitet fizičkog vaspitanja. Uostalom, u Engleskoj već postoje razne škole za vaspitanje nastavnika ove vrste.

Dosada je u Engleskoj učinjeno neobično mnogo na polju higijene. To je zemlja u kojoj je smrtnost gotovo najmanja; može se reći da je higijenski način života produžio život prosečnog Engleza za nekoliko godina. Ta zemlja sagrađila je od rata do danas tri i po miliona kuća. Sva deca u osnovnim školama — u Engleskoj osnovna nastava traje devet godina, od 6 godina do 15 — dobijaju mleko u školi bilo o svom trošku bilo o trošku države. Sada dolazi nov napor da bi i Engleska jednog dana mogla imati onako zdrave i snažne mladiće i devojke kao što ih ima Nemačka. Pa ipak za razliku od Nemaca sve to ima da se postigne ne primenom prinudnih metoda nego i voljom i ljubavlju svakog pojedinca za sport. Jedan eksperiment koji zaslužuje pažnju celog sveta pa i naše zemlje, utoliko više što i naš narod ne voli mnogo uživanja po komandi.

R. B.

### Knjige i listovi

#### SOKOLSKA PROSVETA

Vesnik Prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije. Beograd, broj 1, januar 1937.

**Sadržaj:** Na početku godine. — M. Stanojević: Kompas omladine. — R. D. Gačić: Mladost. — J. Udicki: Reč sokolskoj omladini. — B. Krečik: Telesno vaspitanje omladine u Italiji. — Z. V.: Sličice iz našeg života. — Pozorište. — Trezvenost i štednja. — Prosvetna propaganda. — Beleške. — Sokolske vesti. — Službena saopštenja. — Knjige i časopisi. — Na šta treba da mislimo.

#### OKO SOKOLOVO

Glasnik Sokolske župe Beograd. Broj 3, februar 1937.

**Sadržaj:** P. Popović: Značaj jugoslovensko bugarskog zbliženja. — Dr. Petar Jović: Pred polazak u Sofiju. — Iz istorije Junaka. — Govori pred vrstom: Dr. Niko Kalodera: Štrosmajerovi pogledi na naše jedinstvo.

— Milan Magazinović: Šta je cilj organizaciji SSKJ. — Jovan Udicki: Petogodišnjica. — Đuro Banjac: Sokolska konjica i selo. — Da se ne zaboravi. — Predvodnik: Franja Žic: Treći čas vežbanja za članove četa. — Nacrt takmičenja za 1937 godinu. — Sokolstvo na selu: Kosta Popović: O pravilnoj upotrebi stočnog gnojiva. — Sveta Vučković: Prvi tromesečni sastanci sokolskih četa. — M. Vasić: Lutkar. — Vesti. — Dečja strana.

### Razne vesti iz sok. jedinica

**APATIN.** — Godišnja skupština Sokolskog društva. U nedelju dne 7. o. m. održana je u Sokolani godišnja skupština Sokolskog društva Apatin.

Skupštinu je otvorio starešina društva brat dr. Milan Vukanjac, pozivajući prisutne da svoj prvi sokolski pozdrav upute Njegovom Veličanstvu Kralju Petru II. Cela skupština burnim poklicima dala je oduška svoje velike ljubavi i ođanosti koju gaji prema svojoj ljubljenoj Kralju.

Uprava je iznela pred skupštinu svoj rad u prošlog godini u izveštajima svojih funkcionera iz kojih se razabirala odlučna volja i lepi rezultati društva na širenju sokolske ideje u ovim krajevima. Društvo je u prošlog godini izvelo nekoliko vrlo uspešnih priredaba, a tako isto je aktivno učestvovalo na IV pokrajinskom sletu u Subotici. Na predlog revizora, skupština je aklamacijom dala upravi razrešnicu.

U ime Sokolske župe skupštinu je pozdravio izaslanik brat Miro Mandić. Nakon izbora nove uprave na čelu sa starešinom bratom dr. Milanom Vukanjcem, skupština je zaključila sledeći program rada u okviru Sokolske petrovo petletke: 1.) povećanje brojnog stanja članova; 2.) uvođenje časova vežbi s prednjacima; 3.) održavanje prednjačkih tečajeva; 4.) osnivanje fonda za svesokolski slet u Beogradu 1941 god.; 5.) pribaviti 10 pretplatnika za Sokolsku prosvetu; 6.) izraditi društveno letnje vežbalište.

**CRVENKA.** — Skupština Sokol. društva. Sokolsko društvo u Crvenki održalo je 24. pr. m. svoju šestu redovnu godišnju skupštinu uz sudelovanje većeg broja članova. Otvorivši skupštinu, starešina br. Miloš Jakovljević pročitao je pozdravni telegram Nj. V. Kralju Petru II, a zatim je pozdravio s nekoliko biranih reči delegata župe br. Mirka Domca na čemu se isti srdačno zahvalio. Nakon toga su pročitani izveštaji pojdinih funkcionera, među kojima je najveću pozornost izazvao izveštaj društvenog tajnika br. Marjana Podmenika, koji je govorio o teškoćama razvoja Sokolstva u mestima gde manjine u svakoj prilici koče sokolsku delatnost.

Posle toga je data razrešnica staroj upravi i jednoglasno izabrana nova uprava na čelu sa starešinom bratom Milošem Jakovljevićem.

Posle izbora uprave pročitao je plan petogodišnjeg rada u okviru Sokolske Petrove petletke i raspravljen budžet za tekuću 1937 godinu. — L. U. K.

**LAŠKO.** — Glavna skupština Sokol. društva. Ob udeležbi nad 1/2 društvenih pripadnika se je dne 27. pr. m. vršila XVII. redna glavna skupština, ki jo je vodio starešina br. dr. Roš Franjo. V svojem otvorenem govoru je v splošnih potezih orisal tekom leta izvršeno delo ter ugotovil uspehe posameznih odborov in odsekov. Po prečitaniu poslanice S.S.K.J. so se vrstila dobro pripravljena in izčrpna poročila posameznih činiteljev, iz katerih je razvidno, da je društveno delo tekom leta v vseh panogah sokolskega dela stalno napredovalo. Posebno razveseljivo dejstvo je, da je število telovadečih pri vseh oddelkih izdatno naraslo. Poročila vseh činiteljev so bila z odobravanjem in brez vsake pripombe sprejeta.

Po razrešnici je skupščina s malimi spremembami izvolila dosedanje upravo, ki joj načeluje starešina brat dr. Roš Franjo.

Z navdušenostjo je skupščina soglasno sprejela sledeći načrt Sok. Pe-

trove petletke: I. Vaditeljski zbor bo vsako leto v zimi priredil društveni vaditeljski tečaj, da pomnoži število vaditeljev. II. Društvo bo poslalo vsako leto po 3 sok. pripadnika v župni ali savezni tečaj. III. Povečati število članstva na 300 in 250 telovadečih. IV. Odplačilo dolga Sok. doma, ki znaša 200.000.— Din. Izvedbo odplačila prevzame 5 članski odbor (br. Benko Vekoslav, dr. Drnovšek Dominik, Ujčič Vekoslav, ing. Klos Josip in Igričnik Josip), ki izdela tudi podroben načrt za pridobivanje dohodkov. V. Obvezna mesečna predavanja za vse oddelke v knjižnici z najnovjšimi deli. VIII. Za sokolski tisk pridobiti čim največ naročnikov. IX. Poživitve orkestra in ustanovitev mladinskega orkestra. X. Ustanovitev pevskega zbora. XI. Ustanovitev socijalnega odseka. XII. Instalirati parno kurjavo v Sokolskem domu. XIII. Nabava prapora naraščaju.

S pozivom k složenemu in vztrajnemu delu za čimprejšnjo dosego sok. cilja je br. starešina zaključil skupščino.

**VARAŽDIN.** — Skupština Sokolske čete Mačkovec. Sokolska četa Mačkovec održala je redovnu godišnju skupštinu 24. januara ov. g. Skupštini je prisustvovao priličan broj članova, koji su saslušali saveznu okružnicu i izveštaje funkcionara te župskog izaslanika brata Belčića. Na predlog brata starešine Barića i prosvetara brata Deranje zaključeno je da četa aktivnije radi i da se odmah nastavi vežbama. Osnovan je dilekantski oteak, a započeće i pčelarskim tečajem.

**VARAŽDIN.** — Sokolska četa Macinec. Dne 7. o. m. održala je godišnju skupštinu Sokolska četa Macinec. Na skupštini čitani su vrlo lepo i opširno sastavljeni referati svih funkcionara uprave čete. Četa je priredila javni nastup, sudelovala kod priredaba susednih jedinica, učestvovala na župskim takmičenjima, na kojima su vrste naraštaja postigle treće i peto mesto, a učestvovala je i na župskoj utakmici u odbojci. Diplomju je osvojila i vrsta ženske dece. Tokom godine četa je održala više uspešnih priredaba, a knjižnica čete izdala je članstvu već broj knjiga. Četa je namirila sva potraživanja i imade ušteđevine. Prisutne i celu upravu, na čelu sa starešinom bratom Zorcem, načelnikom bratom Jambrovićem i prosvetarom bratom Valdecem, pozdravio je i potstreknuo na daljnji rad brat Belčić, izaslanik župe. —

**PETROVARADIN.** — Štrosmajerova proslava u Sokol. društvu. U čast velikog biskupa i zatočnika jugoslovenske misli Josipa Jurja Štrosmajera, Sokolsko društvo priredilo je vrlo uspešno akademiju.

Govor o životu, radu i idejama velikoga biskupa održao je brat prof. Pavle Tvrtković, naglasivši Štrosmajerovo beskompromisno jugoslovenstvo, njegov vizionarski pogled u budućnost i idealan rad na bratskoj slozi i zbliženju Srba i Hrvata. Sledio je zatim prikaz života biskupova za vreme kojega su deca kitila sliku Štrosmajerovu. Na kraju prikaza otpevane su sokolska i državna himna, gde na koncu nastupa dečji pevački hor kličući u slavu Štrosmajera. Hor je osim toga otpevao Runjaninovu pesmu „Ljubimo te naša di-ko“ koju je Štrosmajer osobito voleo. Zatim je sledilo nekoliko lepih deklamacija.

U drugom delu akademije izvedeno je nekoliko uspešnih vežbenih tačaka, od kojih su najveće dopadanje izazvale prirodna igra dece u vežbi „Oj Korano“, koja je uzeta iz narodnog života.

Ovu uspešno proslavu, koja je bila odlično posećena, počastili su svojom posetom najviši predstavnici vlasti, kulturnih i nacionalnih društava, kao i mnogi ugledni Novosađani.

S ove akademije upućen je pozdrav dostojnom sledbeniku velikog biskupa, dru. Antunu Akšamoviću, koji je ovaj Sokolski dom i blagoslovio i u njemu izgovorio one velike i značajne reči upućene Sokolstvu. Ovom priredbom sjajno je manifestovan onaj idealni duh jugoslovenstva, koji je prožimao sva dela velikog vladike i za čiju pobedu radi celokupno naše Sokolstvo. — P. S.